
Forskning for framtida

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no
president

Helse bør være ett av seks langsiktige prioriteringer i regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Forskning og utdanning er investering i framtida. Resultatene ser vi først etter mange år, og de skal være førende for hvordan samfunnet vårt kommer til å se ut. Derfor må investeringene i denne sektoren være langsiktige og forutsigbare. Av disse grunnene la regjeringen i 2014 fram en langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Planen siktet mot tre mål; styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, løse store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljø av fremragende kvalitet. Målet er at tre prosent av BNP går til forskningsaktivitet innen 2030, men planen viser ikke hvordan dette skal nås. Det er en stor svakhet. Nå er det tid for revisjon og justering av langtidsplanen, og Legeforeningen har gitt viktige innspill.

Regjeringen har et høyt ambisjonsnivå i langtidsplanen. Men for å nå de ambisiøse målene, må forskning og undervisning være attraktive karriereveier. Da trenger vi lønns- og arbeidsbetingelser som både tiltrekker og beholder ansatte med høy kompetanse. FoU-sektoren har utstrakt bruk av midlertidige stillinger og lavt lønnsnivå. Dette gir ikke god rekruttering til stillingene som er selve grunnlaget for framtidens leger – underviserne på universitetssykehusene våre. Legeforeningen er bekymret for at det er for få leger som underviser. For å sikre solid og høy undervisningskompetanse støtter vi Kunnskapsdepartementets ønske om i større grad å integrere høyere utdanning i langtidsplanen.

I motsetning til regjeringen, tror ikke vi at omorganisering og velferdsteknologi vil løse framtidens underskudd av helsepersonell. Vi vil ha et økt behov for leger i framtida, og vi må sette universitetene i stand til å utdanne det helsepersonellet som landet trenger. Det må settes av tid og ressurser slik at også framtidens legeutdanning holder høy og internasjonal kvalitet. Legers utdanning skjer i stor grad i klinikken og kommer under press når økonomien blir for stram. Når rammene blir for små i daglig drift, blir penger til forskning og undervisning prioritert ned.

Vi er stolte av vår fremragende forskning; at vi leverer Nobelpris-kvalitet. Ett av regjeringens viktigste satsingsområder er å dyrke frem flere verdensledende forskningsmiljøer ved å gi rammebetingelser for internasjonalt samarbeid både innenfor forskning og utdanning. Men vi trenger en god balanse mellom nasjonale og internasjonale behov; mellom topp og bredde. Kvalitet i bredden gir fundamentet for den gode spissen. Ikke alle problemstillinger kan løses internasjonalt; noen problemstillinger er spesifikke for norske forhold. Når incentivordninger er knyttet opp mot internasjonalisering, vil viktige samfunnssektorer tape, som for eksempel forskning på kommunale helsetjenester. Det er uheldig at forskningsaktiviteten i kommunene er så lav. Vi etterlyser krav til kommunenes ansvar og muligheter i langtidsplanen.

Hva skal komme først, hvordan skal køen av gode prosjekter og investeringer ordnes og hvor egner privat finansiering seg? Konkrete mål og opptrappingsplaner gir resultater. Denne planen er regjeringens verktøy for å prioritere forskning og utdanning, og vi gleder oss over veksten vi har sett i de offentlige forskningsbudsjettene. Langtidsplanen har seks langsiktige prioriteringer, og vi mener at helse bør være ett av disse.

Publisert: 2. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

